

Cahit Zarifoğlu Kitabı *Güneşe Yol Yapan Çocuk**

Cahit Zarifoğlu hakkında daha önce yayımlanmış kitap ve dergi özel sayıları var. Bunlar *Mavera* dergisinin Eylül 1987 tarihli, “Cahit Zarifoğlu Özel Sayısı”; *Yedi İklim* dergisinin Temmuz-Ağustos 1987 tarihli sayısı; *Okuntu* dergisinin 2003 tarihli, “Cahit Zarifoğlu Özel Sayısı”; *Kitap Haber* dergisinin Şubat Mart 2003 tarihli “Burası Bir Adam Cahit Zarifoğlu” sayısı ve Âlim Kahraman’ın hazırladığı, 2003 yılında Kaknüs Yayınları arasında çıkan, *Cahit Zarifoğlu / Yürek Safında Bir Şair* adlı kitaptır.

Peki Cahit Zarifoğlu Kimdir?

“...çocukluktan hızla uzaklaşmış erken olgunlaşmış bir şair...”, roman ve deneme yazarı ve aslen Kahramanmaraşlı Abdurrahman Cahit Zarifoğlu, 1 Temmuz 1940 yılında Ankara’da doğmuştur. Ancak “Ne korkunç bir iklimdi çocukluğum” dediği çocukluğunu Kahramanmaraş’ta geçirmiş-

* *Güneşe Yol Yapan Çocuk*, Mustafa Ruhi Şirin, İz Yayıncılık, 2013.

kitaplık

tir. Lise öğrenimini edebiyat çalışmalarının temelini attığı ama aynı zamanda edebiyat dersinden sınıfta kaldığı Maraş Lisesinde tamamlamıştır. Okul arkadaşları şu anda Türk edebiyatının tanınmış yazar ve şairleri olan Rasim Özdenören, Adil Erdem Bayazıt, Alaaddin Özdenören, Mehmet Akif İnan’dır. O yıllardaki içe kapanıklığı ve sessizli dolayısıyla arkadaşları tarafından “Aristo” lakabıyla anılmıştır. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun olmuştur. Askerliğinin kıta hizmetini Sarıkamış Dağcı Alayı’nda ve 1974 Kıbrıs Harekâtını müteakip Kıbrıs’ta ikmal etmiştir. Goethe Enstitüsünün dil kurslarına katılmak üzere iki defa Almanya’ya gitmiştir.

Üniversite eğitimi sırasında *Diriliş* dergisinde çeşitli şiirleri çıkmıştır. 1976’dan sonra, kurucularından olduğu *Mavera* dergisinde de şiirleri, birkaç hikâyesi, senaryo çalışmaları, günlükleri ve “Okuyucularla” ismini verdiği sohbetleri yayımlanmıştır. *Mavera* dergisini çıkartmaya başladığı süreçte TRT Genel Müdürlüğünde mütercim sekreter olarak da görev almıştır.

“Çocukluğunun en güzel çağında”, 7 Temmuz 1987 yılında vefat eden Zarifoğlu şairlik, yazarlık, pilotluk, otostopçuluk, kayıkçılık, güreşçilik, sekreterlik, muhasebecilik, musahhihlik, tercümanlık, öğretmenlik, gazetecilik, dergicilik, radyoculuk gibi birçok alanda uğraşı vermiş, hayatın meşakatini çekmiştir. Mezarı İstanbul, Üsküdar Beylerbeyi’ndeki Küplüce mezarlığındadır.

Anlaşılan o ki “Modern Türk Şiirinin büyük ismi”, çocuk edebiyatının öncüle-

rinden Cahit Zarifoğlu hakkında yazılar ve kitaplar yazılmaya, özel sayılar yapılmaya, tezler hazırlanmaya devam edecektir. Rahmetli Cahit Zarifoğlu hakkında hazırlanmış bir başka eser mayıs ayında elime ulaştı.

“Ne korkunç bir iklimdi çocukluğum”

Zarifoğlu'nun yakın dostlarından Mustafa Ruhi Şirin'in Cahit Zarifoğlu Kitabı *Güneşe Yol Yapan Çocuk* İz Yayınları arasından çıktı. Cahit Zarifoğlu'nun çocuklarına ithaf edilen kitap *Ön Söz* ve Cahit Zarifoğlu'na ithaf edilen “*Gezginim / Tanır beni her deniz.*” dizeleriyle başlayan “Deniz Aynaları” şiiri ile açılıyor.

Kitap dört bölümden oluşuyor.

İlk bölüm Zarifoğlu'nun “Orası Neresi Burası Bir Adam” şiirinden alınan “*Böyle bir çiçek vardı / Rüyamdaki geçit büyü-yüp büyü-yüp / Büyüyüp büyü-yüp büyü-yüp / Espası bir tek gece / Ezip el tutan / Alnını bütün bir duvara dayayan / ve sesleri bir orman büyüklüğünde / güneşe yol yapan çocuk / güreşip bütün gelişleriyle / gecikmiş bir deniz feneri*” dizelerle başlıyor. “Be-yaz haberlerim var Kardeşlerim / Yaşarken ve Sonra” diye adlandırılan Mustafa Ruhi Şirin'in Cahit Zarifoğlu'yla ilgili farklı zamanlarda tuttuğu günlüklerle devam ediyor. Zarifoğlu yaşarken yazılan günlükler ve vefatından sonra yazılan günlükler bir araya getirilmiştir. Günlüğün ilki Eylül, 1977, Ankara'da, sonuncusu ise 31 Ağustos 2012 tarihinde Nişantaşı'nda yazılmıştır. Bu günlükler; Zarifoğlu'nu, hayatının kıvrımlarını, eserlerini, eserlerinin içeriklerini, kahramanlarını, acılarını anlama adına çok önemli...

İkinci bölümde yetişkin çocukların yazarı Cahit Zarifoğlu'nun çocuk kitabı yazarlığı, hem çocukta kendini açıklayan, hem de çocukta kendini gerçekleştiren bir yazarlık tercihini açıklayan yazılardan oluşuyor. Cahit Zarifoğlu şunun farkında: *Kolay mı / Çocukla konuşmak.*

Çocuklar için yazmak ayrı bir eda gerektirmektedir. Bunu “*Çocuklara yazmanın, yazmak dediğimiz dehşetli olayı ko-*

laylaştıran bir yanı var. Acılarını azaltıyor, yazar kendini biraz daha rahat hissediyor. Çocukların safiyeti ve günahsızlıklarından gelen rahatlık bu. Belki de büyüklerin çekişmelerle dolu dünyasından bir kaçış. Sonra çocukların eleştirilerine daha rahat katlanabilirsiniz. Sözü dönüp dolaştırmazlar. Bir kaç cümle söylerler. Beğendim veya beğenmedim derler. Olağanüstüleri hemen kabul ederler. Buna rağmen mantık kopukluklarını hemen fark ederler.” cümleleriyle izah etmiştir. Şirin'e göre Zarifoğlu'nun çocukları 35-40 yaşlarındaki yetişkinlerdir. Önce bunlar için, sonra çocuklar için yazmıştır. “*Benim yazdıklarım çocuklar için, çocuklar için yazdıklarım aynı zamanda büyükler için görünüyor.*” demiştir. Esas olan “iç çocuk gövdesiyle yazdığı ve içe bakış” a yasladığı çocuk edebiyatı kitapları ve bu kitaplarla çocuk edebiyatına yaptığı katkıdır. Bu bölümde, muhtelif yazılarla bunun değerlendirilmesine yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde Cahit Zarifoğlu ile yapılan üç konuşmaya (yani mülakata) ve Mustafa Ruhi Şirin ile Cahit Zarifoğlu üzerine yapılan iki konuşmaya yer verilmiştir. Bu konuşmalardan anlıyoruz ki, çocuklar için yazmak Zarifoğlu'na geniş bir alan açıyor. Onlarla çocukluğundan beri iyi anlaştığını, selam verdiğini, onlara büyük adamlara olduğu gibi hal hatır sorduğu ifade ediyor. Bu da ona çocukça, katıksız bir mutluluk veriyor.

Dördüncü bölüm ise, “Çocuklar Havadan Anlar” başlığı altında Cahit Zarifoğlu'ndan alınan şiir, masal, deneme, radyo oyunu, hikâye, günlük gibi seçme örneklerden oluşmaktadır.

Netice olarak, Cahit Zarifoğlu'nun kim olduğu, çocuklar için yazdıklarının değerlendirilmesi, çocuk edebiyatına dair görüşleri, ruh hâlleri, anıları, konuşmaları ve bire bir ilişkilerine ulaşma bakımından okunması gereken önemli bir kaynak eserdir. *Güneşe Yol Yapan Çocuk*'u, çocuklar için yazmayı ciddiye almış bir şaire yazılmış teşekkür mektubu gibi okunmasını dileyen Mustafa Ruhi Şirin'i kutlamak gerekir.

İsmail KARAKURT